

Της «νύκτας» τα ... σενάρια, τα βλέπει η ημέρα και ...

Το δηλώνει συνέχεια..., «θα έρθουμε νύχτα»! Μα για τον πρόεδρο Ερντογάν μιλάμε προφανώς. Ποιος ο σκοπός αυτού του στρατηγικού του μηνύματος? Γιατί το επαναλαμβάνει τόσο συχνά? Γιατί τελευταία αυτό εντείνεται? Γιατί συσχετίζεται με τις εκλογές? Θα επιχειρήσω μια σύντομη ανάλυση των επιλογών της Τουρκίας και των δικών μας που ίσως απαντούν στα εν λόγω «γιατί».

Θα ξεκινήσω με την προ τριετίας και πλέον συνάντηση του Έλληνα Πρωθυπουργού με τον Τούρκο Πρόεδρο¹ (Τετάρτη, 04 Δεκεμβρίου 2019), που πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο στο περιθώριο της Συνόδου Κορυφής του ΝΑΤΟ, και ήταν η πρώτη τους μετά την ανάληψη της Κυβέρνησης από τον κ. Μητσοτάκη τον προηγούμενο Ιούλιο. Αξίζει να παρατηρηθεί η γλώσσα του σώματος² [δευτερόλεπτα (45-55) στο youtube video] και των δύο ηγετών, μα κυρίως και πρωτίστως, αυτής του κ. Μητσοτάκη την στιγμή που ο κ. Ερντογάν επιχειρεί να τον «τραβήξει» προς το μέρος της «τουρκικής πλευράς» και ο κ. Μητσοτάκης ανθίσταται εμφανώς! Ο κ. Ερντογάν μάλιστα επιχειρεί να τον φέρει πιο κοντά, χρησιμοποιώντας και το αριστερό του χέρι τοποθετώντας το κάτω από τον αγκώνα του κ. Μητσοτάκη για να τον «σύρει» τελικά πιο κοντά του. Στο τέλος και μετά τη γενική παρατήρηση ότι η απόσταση χειραψιάς ήταν τέτοια που και οι δύο «αναγκάστηκαν» να κάμψουν τους κορμούς τους μερικώς, ο κ. Ερντογάν κινείται ελάχιστα προς τον Έλληνα Πρωθυπουργό. Αν έχετε παρατηρήσει, το βίντεο αυτό επαναλαμβάνεται από τα ελληνικά ΜΜΕ περιοδικά και όποτε υπάρχει θέμα για ενδεχόμενη συνάντηση μεταξύ των δύο ηγετών, και αυτό θεωρώ ότι έχει επίσης τη δική του σημειολογία. Έχω αναφέρει σε παλαιότερη ανάλυση μου, την εκτίμηση ότι ενδεχομένως τα αρκετά προηγούμενα χρόνια να «εξαγοράζαμε» με διάφορους τρόπους και επιλογές «πολιτική ηρεμία» με την Τουρκία, με κόστος που προσωπικά δεν δύναμαι να υπολογίσω. Το σίγουρο όμως είναι ότι (υπόθεση εργασίας) αν ο κ. Μητσοτάκης αρνήθηκε (και ορθώς κατά τη δική μου αντίληψη καθόσον αυτό δεν συνιστά αποτροπή - το αντίθετο μάλλον) σε αυτή την συνάντηση να συνεχίσει τακτικισμούς και επιλογές προκατόχων του, εκεί προσδιορίζεται η γενεσιουργός αιτία του «θα έρθω νύχτα»!

Προφανώς και η ρήση αυτή ενέχει δόση πρόκλησης από την Τουρκία στο πλαίσιο του αναθεωρητισμού της ενώ ως ένα σημείο λειτουργεί ως αποτροπή για τις επιλογές της Ελληνικής Κυβέρνησης σε ότι αφορά σε επέκταση χωρικών υδάτων και σε οριοθέτηση/ανακήρυξη ΑΟΖ στην περιοχή της Μεσογείου. Αλλά αποτροπή για την Ελλάδα για ποιο λόγο? Αφού η χώρα μας δεν κινείται αναθεωρητικά όπως κάνει όλο και εντονότερα η Τουρκία. Ο κ. Ερντογάν και η Τουρκία επιθυμεί να δημιουργήσει φοβικά σύνδρομα αλλά να προκαλέσει τέτοιο επίπεδο επαγρύπνησης, το οποίο όχι μόνο έχει υψηλό οικονομικό κόστος αλλά ενδέχεται να επιφέρει επιχειρησιακή κόπωση ή εξάντληση στο προσωπικό των ΕΔ. Ο εθισμός δε σε αυτή τη φράση του πολιτικού κόσμου, (εν είδει παραμυθιού του βοσκού με τα πρόβατα και τον λύκο) ενδέχεται να επιφέρει σχετική αδράνεια σε αντανακλαστικά όταν ο κ. Ερντογάν επιλέξει να υλοποιήσει την απειλή του. **Και είναι ευθεία απειλή!** _____

¹ <https://www.cnn.gr/politiki/gallery/199509/oi-protos-fotografies-apo-ti-synantisi-mitsotaki-erntogan-sto-londino>

² https://www.youtube.com/watch?v=e_SFYh5RwzM

Και το λέει ο κ. Ερντογάν διαρκώς! Προσωπικά δεν δύναμαι να αποδεχτώ ότι το λέει μόνο για εσωτερική εκμετάλλευση και στο πλαίσιο της δικής του προεκλογικής εκστρατείας. Είναι σίγουρο (το έχει κατ' επανάληψη αποδείξει) ότι δεν ρισκάρει την προσωπική του «αξιοπιστία». Αλλά και όσοι έχουν συνεργαστεί με Τούρκους αξιωματούχους αντιλαμβάνονται ότι συνήθως δεν μπλοφάρουν και ότι τέτοιου είδους προσεγγίσεις μάλλον δεν είναι στο τουρκικό DNA. Αφού το έχει πει λοιπόν... ο καθένας ας βγάλει τα συμπεράσματα του. Και ερχόμαστε στην ημετέρα αντίληψη. Προφανώς και οι ελληνικές ΕΔ είναι και παραμένουν σε ετοιμότητα. Προφανώς οι προγραμματισμένοι εξοπλισμοί αναμένεται να έχουν θετική συνισταμένη. Προφανώς και υπάρχει συν τω χρόνω επιχειρησιακή κόπωση (μπορεί περιορισμένη αλλά υπάρχει), η οποία ως ένα σημείο έχει και το πλεονέκτημα της συναφούς «αναγκαστικής» επιχειρησιακής εκπαίδευσης η οποία είναι πλέον αδιάλειπτη.

Και ας εξετάσουμε λίγο πιο «επιχειρησιακά» το ζήτημα ελέγχοντας παράλληλα γεωπολιτικές παραμέτρους. Το θέατρο επιχειρήσεων στον Έβρο είναι τεσταρισμένο και δεν προσφέρει πολλά πλεονεκτήματα στην Τουρκική πλευρά εκτός εάν αυτή επιλέξει να ξεκινήσει έναν γενικό πόλεμο. Τα μεγαλύτερα από τα νησιά του Αιγαίου είναι επαρκώς θωρακισμένα και εξοπλισμένα με δυνατότητες να καλύψουν και τα μικρότερα γύρω τους. Η απόσταση δε από την κυρίως χώρα δεν είναι απαγορευτική για την υποστήριξη συναφών επιχειρήσεων. Αυτό άλλωστε προβλέπεται και στην εθνική μας σχεδίαση και τούτο προβλέπουν όλες οι εθνικές μας ασκήσεις.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η ρήση του «θα έρθουμε νύχτα» για το ακριτικό Καστελόριζο!

Προφανώς απαιτείται η μέγιστη εθνική προσοχή. Δεν θα μπω σε επιχειρησιακές λεπτομέρειες που άπτονται και ζητημάτων εθνικής αμυντικής σχεδίασης, καθόσον θεωρώ ότι αυτές έχουν ήδη εξεταστεί και αναλυθεί από τα Γενικά Επιτελεία.

Το Καστελόριζο γεωπολιτικά και επιχειρησιακά έχει τις εξής ιδιαιτερότητες:

1) Εγγύτητα στις τουρκικές ακτές τέτοια που ενδεχόμενη έλλειψη πληροφοριών ή η καθυστερημένη λήψη τέτοιων για επικείμενη εχθρική δράση, μεγιστοποιεί το αποτέλεσμα του αιφνιδιασμού («θα έρθουμε νύχτα-θα σας πιάσουμε στον ύπνο» του κ. Ερντογάν).

2) Είναι νησί – νησιωτικό σύμπλεγμα, που έχει Αιγιαλίτιδα Ζώνη (Χωρική Θάλασσα) και «διεκδικεί» ΑΟΖ τέτοια που «ενοχλεί» την Τουρκία καθόσον της στερεί αντίστοιχα το θαλάσσιο αυτό χώρο σε κυριαρχία και κυριαρχικά δικαιώματα.

3) Οι αμυντικές του δυνατότητες είναι συγκεκριμένες ενώ είναι δύσκολος ο ανεφοδιασμός του και η μεταφορά ενισχύσεων προς αυτό. Το προφανές πλεονέκτημα ενδεχόμενων επιθετικών επιχειρήσεων από την Τουρκία είναι σοβαρό ειδικά αν αυτές εξελιχθούν μόνο τοπικά. Η ύπαρξη δικής μας αντίδρασης εν είδει οφθαλμών αντί οφθαλμού (tit for tat) που αποτελεί μια εκ των επιλογών, ίσως και αυτή (ακόμη και να επιτευχθεί θετικά) να έχει συγκριτικό πλεονέκτημα για την Τουρκία αφού οι επιδιώξεις της είναι στο Καστελόριζο και στον εν δυνάμει πλούτο της υπ' αυτού ΑΟΖ. Θα τολμήσω να εκφέρω μια αντίληψη τύπου λογοπαιγνίου (υπόθεση) κατά την οποία, εάν το Καστελόριζο ήταν Τουρκικό σε αντίθεση με τα όσα μέχρι σήμερα διατείνεται η Τουρκία, τότε και Αιγιαλίτιδα ζώνη (δηλαδή και κυριαρχία) 12 ν.μ. θα είχε και προφανώς Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (και κυριαρχικά δικαιώματα)!

4) Θα αποτελέσει το εναρκτήριο γεγονός/αιτία (σκοπίμως δεν το ονοματίζω) κάποιου σοβαρότερου έως και ολοκληρωτικού.

5) Ενδεχομένως να επιχειρηθεί (από την Τουρκία) επανάληψη της ιστορίας της Κύπρου, ώστε σε 50-70 χρόνια οι τότε συνθήκες να έχουν διαμορφωθεί και για το Καστελόριζο όπως σήμερα της Κύπρου (παγωμένες και αδιέξοδες στο πλαίσιο ενός ευρύτερου μαζιμαλιστικού αναθεωρητισμού).

6) Ας μην ξεχάσουμε ότι και στο πρόσφατο παρελθόν είχε αποτελέσει πηγή κρίσης χαμηλής έντασης, με τις τότε ενέργειες^{3 4 5 6 7 8} του ΓΕΕΘΑ και του Υπουργείου Άμυνας, να έχουν επίπτωση στην Ηγεσία των ΕΔ (αποστρατεία του Α/ΓΕΕΘΑ), ενώ οι τότε δηλώσεις (εξηγήσεις) σήμερα εκλαμβάνονται ως ευκαιριακό ευφυολογήματα (αναφορικά με τις παράλληλες αλλαγές Αρχηγών των ΕΔ στο NATO ή με τις τότε αλλαγές SG NATO και SACEUR)!

7) Τέλος και μετά το γενικόλογο «θα έρθουμε νύχτα», οι περιστροφές της τουρκικής ρητορικής βαίνουν αυξανόμενες περί του Καστελόριζου.

Τελικά και για να έρθουμε στο κρίσιμο ερώτημα «μπορεί να έρθει νύχτα?» η απάντηση είναι προφανώς ΝΑΙ! Μάλιστα υποστηρίζω ότι μπορεί να έρθει ότι ώρα επιθυμήσει! Και δεν θα μείνω στις ιδιαίτερα συναισθηματικές εκφορές που διάφοροι καθηγητές, πολιτικοί, αναλυτές και άλλοι έχουν χρησιμοποιήσει (του στυλ εκεί θα είμαστε και θα τον υποδεχτούμε, αν είναι «άντρας» να έρθει ημέρα κλπ) αλλά στο γεγονός ότι το επίπεδο της αποτροπής που θα πρέπει να έχουμε δημιουργήσει να είναι τέτοιο που η αποτροπή τελικά να λειτουργήσει και να «μην καν σκέφτεται να έρθει»!. Αυτό προφανώς και δεν οικοδομείται με άστοχες δηλώσεις περί της ημέτερης «μόνιμης» διαλλακτικότητας η οποία, όταν ο κ. Ερντογάν επαναλαμβάνει διαρκώς το «τροπάριο», εκτιμάται ότι πλέον αυτές δεν είναι σκόπιμο να συνεχίζουν να υπάρχουν. Προφανώς και η αποτροπή αναβαθμίζεται με τις ορθές από πλευράς μας στρατηγικές συμμαχίες, με διπλωματικές κινήσεις, με κυρώσεις και οικονομικά μέτρα σε βάρος της Τουρκίας, με ποιοτική αύξηση των δικών μας εξοπλιστικών προγραμμάτων, με τη σε βάθος χρόνου αναβάθμιση τόσο της αμυντικής βιομηχανίας όσο και των αμυντικών μας δυνατοτήτων πολλές εκ των οποίων (και δει οι πλέον καινοτόμες) σε ενεστώτα χρόνο υστερούν έναντι αυτών της Τουρκίας, χωρίς παρ' όλα αυτά να έχουν επιφέρει τέτοια μείωση στην δική μας αποτροπή που θα «τολμήσει» ο κ. Ερντογάν να «έρθει νύχτα».

«Μπορεί όμως να έρθει » μια συγκεκριμένη νύχτα, έστω και εάν πολλά από τα προαναφερθέντα έχουν εξασφαλιστεί από τη δική μας πλευρά (διπλωματία, στρατηγικές συμμαχίες, προαναγγελλθείσες κυρώσεις και μέτρα της ΕΕ κλπ) και προς το δικό μας συμφέρον. Ποια λοιπόν μπορεί να είναι αυτή η νύχτα και τι το ιδιαίτερο προσφέρει?

Είπαμε ότι η παράμετρος του αιφνιδιασμού υπάρχει πάντα, και για τους δύο αντιπάλους (αν επιλέξουμε κι εμείς να κινηθούμε με ανάλογο τρόπο). Την ειδοποιό διαφορά θα την κάνει η επιλογή τέτοιου χρόνου (η «υπόψη νύχτα»), εάν ενδεχομένως το σύστημα λήψης απόφασης υστερήσει έστω

³ <https://veteranos.gr/otan-o-stratigos-grapsas-apilise-na-vithisi-norvigiko-erevniko-skafos-sto-kastelorizo-apostratefike/>

⁴ <https://www.militaire.gr/i-toyrkia-alonizei-i-athina-efisychazei-me-koloves-symfonies-kai-i-diatagi-grapsa-to-2008-l-tzoymis/>

⁵ <https://hellas-now.com/otan-o-stratigos-grapsas-pige-na-vythisei-tin/>

⁶ <https://www.onalert.gr/enoples-dynameis/geetha/i-tourkiki-apovasi-sti-ro-kai-i-apostrateia-grapsa/106154/>

⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=yENN7FrJbrw>

⁸ <https://www.makthes.gr/aifnidiastiki-allagi-stin-igesia-ton-enoplion-dynameon-39955>

και περιστασιακά. Πότε μπορεί να συμβεί αυτό? Κατά τη διάλυση της βουλής εν όψει εθνικών εκλογών, με τη δημιουργία υπηρεσιακής κυβέρνησης (θεωρητικά δεν θα πρέπει να υπάρξει καμία υστέρηση στη διαδικασία και στις αποφάσεις αν απαιτηθεί η ενεργοποίηση του μηχανισμού χειρισμού κρίσεων) όπου τα νέα (άπειρα?) πρόσωπα (πλην όμως το σύστημα χειρισμού κρίσεων και οι συναφείς δομές ΔΕΝ πρέπει να βασίζονται σε πρόσωπα αλλά σε θεσμικά όργανα) έχοντας εστιάσει την προσοχή τους στην δημοκρατική πορεία προς τις εκλογές ενδεχομένως να αδρανήσουν σε μια ενδεχόμενη «νυκτερινή» απειλή. Εν ολίγοις αν εκτιμηθεί από την Τουρκία ότι η «χρονική στιγμή» προσφέρει συνθήκες υπερκερασμού της «αποτροπής» (επιτρέψτε μου την φρασεολογία για να γίνει κατανοητό το πνεύμα της θέσης). Η μη ύπαρξη ενός Συμβουλίου Εθνικής Ασφαλείας εκτιμάται ότι στην περίπτωση αυτή δρα αρνητικά.

Επιπλέον οι αναφορές τούρκων αξιωματούχων για την ευρύτερη περιοχή της Ανατολική Μεσογείου με έμφαση αυτής νοτίως της Κρήτης προφανώς έχουν και αυτές τη δική τους ιδιαίτερη σημασία. Πλην όμως τα δεδομένα, τα γεωγραφικά και επιχειρησιακά χαρακτηριστικά νοτίως της Κρήτης είναι τέτοια που εκτιμώ ότι τη διαφοροποιεί έντονα από αυτή του Καστελόριζου, την οποία τελικά θεωρώ ότι θα βρεθεί υπό σοβαρό ρίσκο εκείνη την «προεκλογική νύχτα» αν επιλέξει «να έρθει» ο κ. Ερντογάν.

Μια κρίσιμη παράμετρος και για τις δύο χώρες είναι οι εθνικές εκλογές και δει η ημερομηνία διεξαγωγής αυτών για το λόγο που μόλις αναφέρθηκε. Ο κ. Ερντογάν δήλωσε πρόσφατα ότι οι εκλογές στην Τουρκία θα πραγματοποιηθούν την 14^η Μαΐου ενώ ο κ. Μητσοτάκης έχει αφήσει να εννοηθεί ότι οι εθνικές εκλογές (οι οποίες αναμένεται να έχουν και επαναληπτικές με μεσοδιάστημα των 5-6 εβδομάδων) θα διεξαχθούν την άνοιξη με ημερομηνίες που εκτιμώνται οι πρώτες την 9^η Απριλίου (ίσως και 2^η Απριλίου) με τις δεύτερες να τις τοποθετούν το αργότερο στις 14 Μαΐου, ημέρα διεξαγωγής και των τουρκικών εκλογών. Αυτή η ταύτιση θεωρώ ότι δεν είναι τυχαία. Εκτιμώ ότι είναι προϊόν εξωτερικών ερεθισμάτων του γεωπολιτικού περιβάλλοντος τα οποία πέραν της ΕΕ εκτείνονται και πέραν του Ατλαντικού. Πολύ σοφά λοιπόν σχεδιασμένα και συντονισμένα και οι δύο χώρες θα διεξάγουν τις εκλογικές τους αναμετρήσεις σχεδόν ταυτόχρονα. Υπάρχει προφανώς το διάστημα των 5-6 εβδομάδων των δύο εκλογικών αναμετρήσεων που περιέχει «πολλές νύχτες» στο πνεύμα της προηγούμενης θέσης μου. Την περίοδο αυτή λοιπόν, θα πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι για ένα «τρελό πάρτι» και ένα «τρικούβερτο ελληνικό γλέντι» μέρα-νύχτα, και αυτό το στρατηγικό μήνυμα θα πρέπει να αρχίσει να εκπέμπεται με συνέπεια και σθεναρότητα σύντομα και μέχρι το πέρας των εκλογών. Περιττό δε να επισημανθεί ότι η ετοιμότητα (θεσμική και επιχειρησιακή, οργάνων και ενόπλων δυνάμεων) την περίοδο αυτή θα πρέπει να είναι η ύψιστη δυνατή. Από πλευράς των ΕΔ της πατρίδας μας αυτό έχει επιτευχθεί κατ' επανάληψιν και με θαυμαστά αποτελέσματα (και σε διάρκεια).

Ο λόγος της απαίτησης της ημετέρας επαγρύπνησης παρά τις όποιες ενδεχομένως παρασκηνακές συμφωνίες, είναι ότι ιστορικά ο κάθε αντίπαλος που θέλει να πετύχει τους εθνικούς του στόχους (ειδικά ο κ. Ερντογάν που οι δημοσκοπήσεις θέλουν το κόμμα του μόλις τρίτο) δεν θα διστάσει να τις παραβιάσει (ασχέτως της όποιας εκ των υστέρων διεθνούς κατακραυγής) προς χάρη της επιτεύξεως τετελεσμένων στον αναθεωρητισμό του και για να μείνει τελικά στην ιστορία (έστω και στην λάθος πλευρά αυτής)!